

PEP VILA

INTRODUCCIÓ A: "JESÚS BATEJAT PER SANT JOAN BAPTISTA"

TEXT ÍNTEGRE

L'obra, de trama simple, a penes té una acció dramàtica. Els personatges són estàtics i molt desdibuixats. El relat segueix molt de prop els fets dels evangelis amb un esperit més doctrinari i de paràbola que no el que escau a una representació escènica. L'autor no s'amaga de les fonts on beu i els versos 96-106, que apareixen en el text en lletra cursiva, no són res més que una traducció lliure i acurada d'uns versicles de la segona part del llibre d'Isaïes 40:3-5. D'altres temes presents al llarg de l'obra i comuns a tot aquest tipus de teatre religiós són els que fan referència a les profecies que anunciaven la vinguda del Senyor (vv. 13, 14, 337), al tema del llinatge d'Adam (v. 54), a més de clares al·lusions als evangelis de Mateu 3:3, Lluc 3:4-5, Marc 1:3, i Joan 1:19-34 pel que fa als versos 337-360. D'altra banda, el tema del baptisme de Jesús amb tota la simbologia de l'aigua com element purificador del pecat és també present al llarg de les escenes.

L'obra pertany, sens dubte, a l'època clàssica del teatre rossellonès que s'allunya de l'esperit del drama popular i s'acosta més a un tipus d'obres que destaquen per l'observació moral, la distribució de les escenes i l'harmonia dels períodes, a imatge i semblança de les obres de Racine, Corneille i Metastasio que es traduïen al català en aquells moments.

Com ha assenyalat Josep Sebastià Pons,² cal destacar l'or-

1. Imprès per G. Agel, Tuir, 1796, 8°, 15 p. Segons J. S. Pons el text imprès és el mateix que figura en un ms. de la col·lecció *Dramas catalans*, II de 11 pàgines i datat el 31 de març 1782. Aquesta peça, que actualment pertany a la família Pons, fou descrita amb el núm. 342 de la seva *Bibliographie. Thèse complémentaire pour le Doctorat des Lettres*, Tolosa-Paris, 1929.
2. *Le littérateur catalan en Roussillon*, Tolosa-Paris, 1929, pp. 353-359.

INTRODUCCIÓ

*Jesús batejat per sant Joan Baptista*¹ és una obra pastoral, de tema bíblic, dividida en quatre escenes, la primera de les quals és el llarg monòleg de sant Joan al desert (vv. 1-80). Després trobem un diàleg entre sant Joan, dos publicans, dos soldats, un saduceu i un fariseu (vv. 81-196). La tercera escena és el nucli principal de l'obra, quan sant Joan bateja Jesús (vv. 197-261). En la quarta i última sant Joan dialoga amb els fariseus i aquests li pregunten sobre la seva veritable personalitat (vv. 262-360).

L'obra, de trama simple, a penes té una acció dramàtica. Els personatges són estàtics i molt desdibuixats. El relat segueix molt de prop els fets dels evangelis amb un esperit més doctrinari i de paràbola que no el que escau a una representació escènica. L'autor no s'amaga de les fonts on beu i els versos 96-106, que apareixen en el text en lletra cursiva, no són res més que una traducció lliure i acurada d'uns versicles de la segona part del llibre d'Isaïes 40:3-5. D'altres temes presents al llarg de l'obra i comuns a tot aquest tipus de teatre religiós són els que fan referència a les profecies que anunciaven la vinguda del Senyor (vv. 13, 14, 337), al tema del llinatge d'Adam (v. 54), a més de clares al·lusions als evangelis de Mateu 3:3, Lluç 3:4-5, Marc 1:3, i Joan 1:19-34 pel que fa als versos 337-360. D'altra banda, el tema del baptisme de Jesús amb tota la simbologia de l'aigua com element purificador del pecat és també present al llarg de les escenes.

L'obra pertany, sens dubte, a l'època clàssica del teatre rossellonès que s'allunya de l'esperit del drama popular i s'acosta més a un tipus d'obres que destaquen per l'observació moral, la distribució de les escenes i l'harmonia dels períodes, a imatge i semblança de les obres de Racine, Corneille i Metastasio que es traduïen al català en aquells moments.

Com ha assenyalat Josep Sebastià Pons,² cal destacar l'or-

1. Imprès per G. Agel, Tuïr, 1796, 8º, 15 p. Segons J. S. Pons el text imprès és el mateix que figura en un ms. de la col·lecció *Dramas catalans*, II de 11 pàgines i datat el 31 de març 1782. Aquesta peça, que actualment pertany a la família Pons, fou descrita amb el núm. 342 de la seva *Bibliographie. Thèse complémentaire pour le Doctorat des Lettres*, Tolosa-París, 1929.
2. *La littérature catalane en Roussillon*, Tolosa-París, 1929, pp. 358-359.

ament i el progrés de l'estil a la francesa. De fet es tractaria de portar el teatre popular al pla de la tragèdia. L'ús d'una mètrica amb alexandrins apariats condueix el tema a un nou ordre intel·lectual.

La temàtica sobre sant Joan fou molt popular per terres del Rosselló. Pels mateixos anys, a Tuïr, Pere Barell copia una *Tragèdia del gloriós sant Joan Baptista*³ en versos heptasíl·labs i que recull d'esquitllentes a l'acte I, escena III, el tema del baptisme. També dintre la col·lecció «Drames catalans»⁴ de Sant Miquel de Cuixà trobem un altre manuscrit *Degollació de sant Joan Baptista. Martiri del gloriós sant Joan Baptista*. Però potser l'obra major i més important que amplifica el tema de la vida de sant Joan és la peça *Melodrama pastoral Sant Joan dins lo desert*,⁵ escrita també seguint les pautes de la mètrica alexandrina amb uns parlaments de cadència harmoniosa i un estil modulats que la fa una de les obres més importants del cicle de les «pastorals bíbliques».

LA FIGURA DE GUILLEM AGEL I BARRIÈRE⁶ (Tuïr, 1753-1832)

Res no sabem de l'autoria de la peça que avui presentem. Josep Sebastià Pons es pregunta si el seu autor no fou Miquel Ribes (Tuïr, 1731 - Sant Cugat del Vallès, 1799) al qual atribueix una obra del mateix gènere molt més important com és *Sant Joan en lo desert*, que encara roman inèdita.

Les raons allegades per Pons no tenen gaire fonament. Ribes traduï, al català, amb encert, versions d'*Athala* i d'*Esther* de Racine i *Polyeucte* (1789) de Corneille. Per la seva feina acurada, pel domini de la llengua i de l'alexandri Pons

3. Manuscrit núm. 46 de l'Arxiu dels Pirineus Orientals de Perpinyà.
4. Manuscrit de la col·lecció *Drames catalans* de Sant Miquel de Cuixà.
5. Manuscrit núm. 49 de l'Arxiu dels Pirineus Orientals. Vegeu la descripció i contingut d'aquesta peça al nostre treball, *Materials per una nova valoració del teatre català i rossellonès dels segles XVIII i XIX*, dins «Société agricole, scientifique et littéraire des Pyrénées-Orientales», 89me. volume, 1980-81, p. 89.
6. Sobre la bibliografia d'Agel vegeu el *Dictionnaire des biographies roussillonaises* de J. CAPEILLE i el treball de J. CARBONELL, *Dues traduccions rosselloneses setcentistes de la «Zaira» de Voltaire*, «Estudis Romànics», XI, 1962, 161-170.

el considerà apte per escriure també obres de creació. Quant al fet que l'obra editada hagi sortit al carrer sense nom d'autor, Pons ens diu que quan Agel edità la traducció d'Es-ther tampoc no hi figurava el del traductor. D'altra banda, el gran nombre de peces que tinc recollides per a una futura història del teatre rossellonès, de factura i de tema similars, fan improbable que un sol autor fos l'artífex d'aquest tipus de teatre. Més aviat hem de pensar en un grup d'escriptors de noms desconeguts que van impulsar aquestes obres de tema bíblic arreu del Rosselló fins ben entrada la segona meitat del segle XIX.

Les recerques que hem fet a l'*Arxiu dels Pirineus Orientals*⁷ de Perpinyà (APO) ens han fet conèixer el nomenament de Guillem Agel el 18-XI-1780 com a regent de l'escola de Tuïr després de passar l'examen davant d'Antoni Maria, capellà, i Tomàs Parés, adroguer, amb un salari establert de 350 lliures l'any. També entre els documents de la vila de Tuïr figuren papers sobre la reconstrucció de l'església parroquial a favor de la qual es feren representacions teatrals per tal d'ajudar a cobrir les despeses. Són també molt importants les notícies sobre el paper de les confraries en la vida ciutadana i les representacions passionístiques que hem recollit.⁸

Si Guillem Agel va escriure alguna obra, no ho sabem. Tothom el recorda com a impressor i mestre. Imatge aquesta que no queda tan desdibuixada després de fullejar una retòrica de la seva propietat conservada als APO.⁹ Es tracta d'un ms. datat el 1742 del qual se servia Agel. En realitat és una

7. *Ville de Thuir. Inventaire sommaire des archives communales antérieures a 1790*. Redigée par M. E. Despalanque, Perpinyà, 1896. Sèries BB, CC, GG.
8. *A Josep Fabret, fuster, per haver feta de la creu se aporta la nit del Dijous Sant y per lo beart (sic) de la Representació de l'Ort*. (Sèrie CC, 39-1732-1733.) En els comptes de la «Cofraria de la Sanch de Jesu-Crist» llegim: *quatre vestits per los jueus, la túnica de Nostre Senyor, cadenas y cordó, roba vermella per lo qui toca l'esquelleta, caparotjas y mascas de dits jueus, lo trompill de llató, lo drap de la Berònica, Nostre Senyor, y jueus ab sas robas per la columna qu.és estacat Nostre Senyor*. (Sèrie GG, 117, 1728-1754.)
9. Ms. núm. 2 dels A.P.O. *Poésies ad usum Guillelmi Agel Barrière*. A la guarda llegim: *G. Agel Barrière, né le 26 septembre 1752, baptisé le 1er octobre 1752, marié le 16 février 1773, remarié le 27 novembre 1821*. Manuscrit del segle XVIII, 228 pàgines en llatí i francès, Pàg. 228 llegim: *ad usum Guillelmi Joannis Josephi Agel Barrière*. Aquest mas. és descrit per P. Bernard dins el

retòrica francesa, en vers i prosa, de la qual no podia ésser autor donada la data de composició que és uns anys anterior al seu naixement. Al manuscrit trobem copiats alguns fragments dels *Oficis* de Ciceró, del *Triomf de l'Eloquence* de M. Flandy a més d'uns extensos tractats sobre les figures, els trops, la narració poètica, la faula. Tot aquest tractat, que s'hauria d'estudiar a la llum de les preceptives franceses del segle XVII, ve acompanyat d'un gran nombre d'exemples en versos alexandrins dels millors autors de cada època i que proven la coneixença que devia tenir Agel de la mètrica clàssica i de la literatura francesa del moment. Creiem que aquestes notícies obren una nova perspectiva i mostren un Guillem Agel humanista. Tampoc no hem d'oblidar que l'impressor de Tuïr devia tenir un gran nombre de peces manuscrites de la seva propietat, i que prestava o deixava copiar a d'altres col·lectors interessats en el tema. Entre els manuscrits estudiats a Sant Miquel de Cuixà he trobat peces que diuen *transcrit sur un registre d'Agel Barrière, 1808*, o bé *Agel Barrière et mon maître*, entre d'altres, i que demostren que exercia un mestratge efectiu damunt els nous compiladors i transmissors d'aquest teatre tan tradicional.

Catalogue général des manuscrits conservés dans les dépôts d'archives départementales. (Supplément, T. 51. Paris, 1956, p. 340.)

JESÚS BATEJAT PER LO PRECURSOR
SANT JOAN BAPTISTE

... *Opus hoc tibi Sancte Joanus, quo renoves puras
abluto corpore mentes.*

ACTORS: *Jesús, Sant Joan, dos pagesos, dos publicans, dos
soldats, un sadduceu, dos fariseus.*

La sena se passe al riu Jordà.

Sant Joan, Jesús, dos pagesos, dos publicans, dos
soldats, un sadduceu y un fariseu.
Estos dos últimos son los que me ven a bautizar.
Sant Joan, Jesús, dos pagesos, dos publicans, dos
soldats, un sadduceu y un fariseu.

«JESÚS BATEJAT PER SANT JOAN BAPTISTA»

- Ditxosa solitud, y tu, desert amable,
qui tot instant per mi aveu fet delectable,
cavernes qui tant tems me haveu occultat,
per què vostre silenci he jo tan prest deixat?
- 5 Aquí, sol ab Déu sol, la dolça pau gustava,
malignitat del món fins ton nom ignorava,
tot tems era per mi de contento teixit,
se exaltava en cants lo meu cor agrahit.
De ma vinguda al món comptant les maravellas
- 10 extasiat cantava, o amor!, tas centellas;
amor, diví amor, qui ma nativitat
de prodigis, de dons, lliberal as sembrat.
Ton àngel la promet al fervent Zacharias
vaticinant de mi que tot foch com Elias
- 15 dech precehir lo Verb, disposant los humans
aprofitar dels béns que derramen sas mans.
Del Déu fet home só la primera conquesta;
Elizabeth qu.al goig vos procurà la vista
de Maria portant lo desitg de las gents.
- 20 O mon cor! repeteix eixos transports ardents,
eixos júbilos sants, eixa casta alegria
de sis mesos infant que enclòs jo sentia,
quant per un Déu enclòs, infant y tot bondat,
fonch lo meu tendre cor de mil dons inundat.
- 25 Punta a penes y ja ma aurora deslliga
Zacharias ta llengua, amichs, parents obliga
a celebrar lo cel de un comú concert;
coneixent-me emprench lo camí del desert.
Aquí me visità lo cel ab mil carícias,
- 30 aquí quant llargament beguí jo las delícias!,
massa ràpido tems! per mi com est mudat,
antiga quietut! qui me te à robat?
Calla, calla, mon cor, Déu a sa creatura
ordena lo que vol; és reo qui murmura.
- 35 Qui lo retiro cerca ama la veritat,
qui lo deixa obehint mostra més caritat.
Lo mateix esperit, qui trente anys las montanyas
me ha fet habitar, ja vol en las campanyas.
Alguns mesos y à que nou predicador
- 40 del mortal adormit despèrtia lo langor;
que ma veu increpant la trista somnolència
excítia suaument tot cor a penitència;

- que tro per lo superbo eixa veu ab virtut
 atèrria sens temor tota vana altitut.
- 45 Ah! que sens moviment mes prest ma llengua fia,
 mon bras sens acció, ma veu sens energia,
 antes de olvidar lo que Déu me prescriu,
 y negligir lo que son esperit me diu.
- 50 Sí, en mon cor me diu que deixant sa duresa
 per los hòmens, lo cel ja fet amor, tendresa,
 a sos antichs rigors, a sas proscriptions
 va prest fer succehir mil benedictions.
- Sant Per sempre va obrir lo camí de la vida,
 de tot fill de Adam va curar la ferida.
- 55 Sí, en lo cor me diu, que lo meu benefactor
 de tots los criminals serà lo redemptor.
 Al mitg de ells ja veu eix metge favorable
 de qui lo nom és sant, realsat, admirable,
 entre los hòmens viu abjecte, ignorat,
- 60 però té son principi en la eternitat.
 Lo sol és baix sos peus, lo sol qui tot colors
 sa origen se pert molt antes la aurora,
 per la trobar entrem en los secrets brillans,
 en los vius resplendors del Déu qui fa los sants.
- 65 O Déu humiliat! tras vós mon cor suspira,
 y encare en est món ma ànima respira.
 Perquè vostre esperit premiant mos treballs
 me promet vostra vista en estas tristes valls.
 O quant tardas, moment, a ma impaciència!
- 70 Entretant respectem, seguim la providència,
 criminal és aquell qui en son pit enclou
 la paraula del cel qui tanta gent commou.
 Los vehïns del Jordà y tota esta aldea,
 Jerusalem mateixa, y tota la Judea,
- 75 quant y quants pecadors fins vuy an enviats!
 quants ne veig compungits confessar llurs pecats!
 Què nos pot esperar, Déu sant, ab llur mudança
 si tant del vil servent la flaca veu alcança,
 un Déu mateix agint que no podrà obrar?
- 80 Però vejam aquells que ohïm arriuar.

*Sant Joan, dos pagesos, dos publicans, dos soldats, un
 sadduceu y un fariseu.*

*Estos dos últims escolten: apareixen un poch, se occul-
 ten del Baptista qui no ls veu; ab llur cap aproben lo que
 diu Sant Joan, exceptat quant parla als publicans.*

Primer pagès

- Home celestial, sant extraordinari,
qui tems en lo desert visquéreu solitari;
jamés no repelliu lo pobre ignorant,
y sempre confortau lo flach, lo vacillant.
- 85 Ja vola vostre nom per tota esta terra,
a l'error, al pecat sols declarau la guerra.
Sabem aveu obrat moltes conversions:
humils venim ohir vostres instruccions.
- Sant Joan*
- Jamés, jamés mon cor gusta més alegria
- 90 que quant veig arriuar los que Déu me envia.
Siau los benvinguts y puix voleu ohir
lo que un Déu mateix me mana de vos dir.
Ah! lo Senyor colmant sos antichs beneficis,
va vos manifestar sos signes propicis.
- 95 Se compleix de un sant lo oracle fidel:
Preparau los camins, vos diu lo Rey del Cel,
feu drets tots los senders, las valls seran umplertes,
las montanyes qui són a tots los vents obertes,
ab les collades junt resistir no podran;
- 100 *baix un bras poderòs se humiliaran.*
Siau attents: lo ull veurà un nou objecte,
aquell qui ve, ja drets, farà a son aspecte
los camins antes torts, los desiguals units;
per ells los peus seran sens perills conduïts.
- 105 *Finalment tota carn veurà lo Salutari*
que nos à enviat Déu de son sanctuari.
En dons, en béns és rich, lliberal en favors,
si rèbrer-los voleu, preparau vostres cors,
qui viu en lo pecat refusa sa visita,
- 110 ab lo fetor jamés la santetat habita.
Un Déu és a la porta, anau donchs la obrir,
però, reos, mirau antes de lo flectir,
encara que irat mudarà sa sentència
si en vosaltres veu sospirs de penitència.
- 115 Los costums reformau, detestau lo pecat:
Déu ve salvar quiscun dins son propri estat.

Primer publicà

- Dins son propri estat, paraula de dolçura!
Estàvan affligits pensant ab amargura
que dels humans mirats per la abjectió
120 nos exclouria Déu de la salvació.
Però puix lo Senyor sols repelleix lo vici
y vol salvar-nos tots sens discernir offici
per cullir eix dols fruit, què farem, publicans?

Sant Joan

- De rapina, de furt tingau pures les mans.
125 Sens escrúpol preneu lo que lo poble mana,
repartiu justament la suma que demana
guardant la equitat, fugint inichs profits.
Si dels murmuradors sou encara ennegrits
190 sab infirmar lo cel dels hòmens la sentència,
130 sempre sab premiar del just la innocència.
Ningú lo estat damna.

Primer soldat

Y nosaltres, soldats,
per aplacar un Déu, què farem?

Sant Joan

- Exposats**
135 a mil perils vos veig; no obstant, confiança;
encara que armat, tot bé lo home alcança.
Guarda-te militar de la confussió.
Dels companys selersats fuig la contagió.
Tinga lo sant temor ta llengua refrenada;
140 de ta paga content, que ta mà preservada
sia del bé estrany, al príncep obeheix,
en tot lo just a ell com a ton Déu serveix.
Per ma flaca veu vuy a tots lo Senyor crida
al perdò, a la pau a tots, a tots convida.
145 Rendiu-vos compungits, deplorau lo passat;
lo pobre alimentau, vestiu lo despullat.

Apparellats a fer tot quan lo cel ordena
demanam lo baptisme en senyal de esmena.

Segon publicà

Per lo mateix favor nosaltres suspiram.

Segon soldat

150 A rentar-nos també l'un y l'altre anhelam.

Sant Joan

Veniu y us rentarà esta aigua cristallina;
llur íntim entretant, o cel!, tu illumina.

(*Los bateja y batejats prosegeix*)

De esta aigua banyats mostrau humilitat,
de ella a vostre cor diu la limpiditat;
155 que des de est moment tot crim, tota torpesa
deixeu, y abrasseu lo candor, la puresa.

De un cor affeat lo diví esperit
se apparta, y no pot al fetor fer unit
en lo que proposau, siau imperturbables;
160 en lo món trobareu ennemichs implacables.
Ah! de son llot impur apartau vostres peus,
declinau lo.....

(*Los descobra y se acèrcan*)

¿Què veig? Saduceus, fariseus,
ennemichs de tot bé! O casta viperina!
165 Veniu, cegos doctors, tots inflats de doctrina,
¿a mi no.us condueix la tendre pietat?
És vostre sol motiu la curiositat?
Del Déu que irritau qual mestre abominable
vos aprèn a fugir la ira inevitable;
170 un obstinat error vos pose en mil perills.
Deixau de dir que sou de Abraham los fills;
eix gran nom que jactau fa donchs vostre esperança,
quants y quants à perdut la loca assegurança,

- rebut lo sentiment de la mà del Senyor,
 175 la pedra a Abraham pot donar successor.
 De la planta a l'arrel veig la destralt posada,
 ja per la assolir veig la mà elevada.
 Contre tot arbre mal lo decret és firmat,
 serà tallat molt prest y al foch entregat.
- 180 Ah! preveniu lo colp en lo mal, la porfia,
 deixau ab lo orgull y la hipocrisia.
 Si de mon tendre cor menyspreau est consell
 mirau que ve, tenint en sa mà lo garbell,
 un Déu qui purgarà lo froment de sa era
 y qui posarà just una distància entera
 entre lo viciat y lo gra preciós.
 Aquest en son graner guardarà cuydadós;
 lo inútil, lo mal, la palla contemptible,
 entragarà irat al foch inextinguible.
- 190 La grandesa en eix Déu no troba adulator,
 se mostra de quiscun just apreciador;
 la riquesa jamás inclina sa balansa
 per tot home pervers no té sinó venjança.
 Ell és més fort que jo, més sant, més realsat,
- 195 tota hermosura té, tota amabilitat.
 Des de llarch tems mon cor suspira per sa vista.

Jesus, Sant Joan y demés

Jesús

- Cerca de aquest riu servent de Déu, baptista,
 vostre zel veu la fi de l'error del peccat;
 en vós troba un martell la incredulitat,
 200 celebra vostre nom la distant Galilea.
 Fins eixa terra sab que un sant se emplea
 assí a convertir lo mortal adormit
 a reformar lo curs de un món pervertit.
 De tant lluny he emprès per vèurer-vos la via,
 205 sobre molts à agit eixa aygua qui limpia.
 La demano per mi.

Sant Joan

Amor, humilitat!
 del que vinch de ohir mon cor és aterrat;
 mon baptisme sols és senyal de penitència,

- 210 lo demano per vós, o font de innocència!
¿Qui ho hauria dit? O admiratió!
Lo que oig, tant és gran!, me apar visió;
de mos ardents desitgs éreu lo sol objecte,
per vós só penetrat de profundo respecte.
- 215 Vos dech tot, vos conech; lluny de vos rentar
és vostre mà Senyor qui deu-me batejar.

Jesús

- Lo seu no res, Joan, qui és humil protesta.
Ab son Senyor, ab tot lo servent no contesta;
a ma voluntat, donchs, ara no us opposeu
- 220 y lo que vuy pretench a fer no repugneu.
Sabeu que dech rentar lo món de immundícia,
convé qu.ens vejan tots cumplir tota justícia.
Qui porte los pecats y los vol destruir,
confusió d'ells commensa per sentir.
- 225 Lo just que de peccat jamés lo cor acusa
del peccat lo remey jamés humil refusa.
Baptejem-nos donchs vuy.

Sant Joan

- Silenci pensaments!
- Tot nos pasma; però siam obedients.
- 230 Què pretenia jo disputant de decència;
sabiduria fou, y jo só tot demència.
Annihilat donchs tinch a vostres peus mon cor
y renta vostre cap la mia mà, senyor.

Lo bateja y entretant lo sadduceu y lo fariseu secretament se'n van. Ningú los nota.

Jesús batejat poden venir dos àngels, y no antes per oixugar-lo ho fer-ne semblant. Assò fet, parteixen precehint Jesús. Sant Joan entretant à dit posament los quatre versos següents y alashoras vehent Jesús que acaba de desaparèixer continua dirigint lo discurs als sis que rèstan.

- Vuy donchs he alcansat lo que més desitjava;
- 235 he vist tots los senyals que lo cel me donava,
qual rostro, qual dolsura y qual humilitat,
és tot pau, tot amor, tot affabilitat.

- Se apparta: ah! besem de sos peus los vestigis,
 240 tots lo avem vist eix home de prodigis.
 És lo anyell de Déu, anyell immaculat
 qui del culpable món vén borrar lo peccat.
 En tot me preceheix y ja dit vos avia
 que un més fort que jo després de mi vindria.
 És vingut y mos ulls an vist lo savradó:
 245 lo cel, lo cel enveja, o terra! ton tresor.
 Quant só vingut assí los seus trets ignorava
 Per conèixer-lo sempre un senyal demanava;
 lo tindràs, me digué lo diví esperit,
 entra los que vindran nota lo elegit
 250 sobre lo qual veuràs reposar la paloma.
 Aquell serà lo just celebrat per la ploma
 dels profetas antichs. Lo he vist eix senyal:
 a eix just he donat la aygua baptismal.
 Correu tras los olors de eix amant tendríssim,
 255 és lo Déu de l'impir, és lo fill de l'altíssim,
 del cel nos és vinguda una veu resonant.
 De què oygam son fill lo pare està manant,
 eix fill en qui posà tota sa complasència.
 Seguiu-lo donchs a ell, fugiu ma indignècia,
 260 a commourer los cors tinch poca aptitut;
 Anau y trobareu en ell tota virtut.

(Los sis se'n van)

Sant Joan, dos Fariseus

1er. Fariseu

- Solitari del qual se diuhen maravelles,
 del qual lo nom se porta a totas las orelles,
 de qui vola per tot la reputació,
 265 y qui, de vostres fets, umpliu la regió.
 Del que aveu obrat Jerusalem resona
 però vós ho sabeu, jamés, jamés abona
 la pietat algú sens aver discutit
 en qual títol venia, en qual nom à agit.
 270 La synagoga, donchs, vuy se és congregada
 y nos à enviats a vós en ambaixada
 perquè digau si sou lo just qui deu venir
 exaltar Israel y sos fills redemir.

210 Es pròxim ja lo tems, se acercan los dias
275 als quals segons la lley esperam lo messias.
Responeu ¿sòu vós ell? Digau la veritat!

Sant Joan

Ah! la ombra preneu per la realitat.
No só jo no aquel[1] que Israel espera.
Jerusalem qual és ton error, ta ceguera,
280 obra tos ulls: vuy prens un esclau per ton rey,
de l'indigent no pot venir lo teu remey.
En mi no trobareu sinó no-res, pobresa;
en lo que esperau tot és tresor, noblesa.
220 Del Messias lo nom a ell sol differiu.
285 Sol lo mereix y vuy lo meu cor affligiu
quant me preneu per ell.

2on. Fariseu

¿Seríau, donchs, Elias
qui del Déu de Jacob segons las profecias
la vinguda en est món zelós deu prehecir,
290 y a sos peus sagrats los camins prevenir.

Sant Joan

230 De eix profeta sant o qui tingués la flama!
quant soviny en sospirs lo meu cor se derrama.
La terra quant soviny arrego de mon plor
perquè no igualant son zel y son ardor,
295 agint poch per mon Déu, veig ma vida imperfecta.
Elias jo no só.

1er. Fariseu

¿Sou donchs algun profeta?
Lo esdevenidor al poble anunciant?
Novas dilacions al món vaticinant?

Sant Joan

235 300 Profeta jo no só. Dels divins tabernacles
ja és baixat aquell que canten los oracles.

Novas prediccions no és tems de formar
puix las antigas ja vehem verificar.
Vuy possehim...

2n. Fariseu

305 Però si no sou un Elias,
si profeta no sou, si no sou lo Messias,
lo baptejar en vos és usurpació,
sou reo, sou altiu, agint sens missió.

Sant Joan

Déu sant, ah lluny de mi; , lluny de mi altivesa!

310 Inútil servent só tot compost de vilesa.
Al sant dels sants se deu tota sublimitat,
jo sé que no meresch sinó obscuradat:
lo meu baptisme donchs increpau en este hora?
Dels qui lo an rebut ningú, ningú ignora

315 que sols és dels pecats pura confessió,
y de humilitat simple professió,
per lympiar los cors no té virtut alguna;
és un element, és una aygua comuna.

¿Entre vosaltres és y no lo coneixeu
320 aquell qui vuy és home y no obstant és Déu?
D'esos peus no meresch, indigne creatura,
ny menos deslligar la simple calsadura.

Ell batejarà sol en lo Esprit Sant;
son baptisme serà un foch viu, devorant,
325 qui farà del peccat pura la consciència,
qui dels tresors del cel tindrà la affluència,
y qui posant un fre a l'enemich pervers
efficàs colmarà de dons lo univers.

Mon baptisme, cessau de crèurer cosa rara,
330 al baptisme millor vos dich que sols prepara.
Predicar, exhortar, a mi no és estrany;
commóurer, convertir, a altre apartany.

1er. Fariseu

La synagoga ab tot espera una resposta,
dels doctors de la lley sabeu que és composta.

335 Sobre vós avem dit: «tot se pasma y commou».
275 Finiu perplexitats, digau-nos qui vós sou?

Sant Joan

No vos ho negaré. Llegiu las profetias.
 Qui jo só vos dirà lo profeta Isaïas;
 de lluny me coneguí y diu ab tot acert
 340 que só veu de aquell qui clama en lo desert.
 280 Librement ho he dit y mon cor no se'n queixa,
 res en propri no tinch puix fins ma veu mateixa
 és de altres, eixa veu qui a tots convidant,
 qui compresa de poch a quiscun va cridant.
 345 Si vols finesca en tu del drach la tirania
 285 a ton lliberador vés preparant la via.
 Deixa lo trist camí de la iniquitat,
 de la terra veuràs lo aspecte mudat.
 Molts anys en lo desert content dins una cova
 350 he viscut però vuy tot mon cos se renova
 per qui del cel he vist més viu resplendor
 y ja la terra té son diví redemptor.
 Per lo humil serà lo espòs més amable,
 fàcil al penitent, al pervers implacable.
 355 En và lo orgullós ferà sas dents cruixir,
 en va meditarà contre lo alt empyr.
 Pisat és a sos peus aquell qui lo offensa,
 320 son bras ommnipotent basta per sa defensa.
 Ah! més prest estos peus compungits abrassem
 360 y renovats en ell un protector tiendrem...

FI

RESUMEN

Se trata de una obra pastoral de tema bíblico editada en Tuïr (Rosselló) en 1796 por Guillem Agel. Consta de las cuatro escenas siguientes: monólogo de San Juan en el desierto; diálogo entre San Juan, dos publicanos, dos soldados, un saduceo y un fariseo; San Juan bautiza a Jesús; diálogo de San Juan con los fariseos. La obra pertenece a la época clásica del teatro del Rosselló, que se aleja de la corriente popular y destaca por la observancia moral, tal como sucedía con las obras de Racine, Corneille y Metastasio que eran traducidas al catalán. El tema de San Juan Bautista es tratado en varias obras escritas en el Rosselló en aquel tiempo. Josep Sebastià Pons atribuyó esta obra a Miquel Ribes, pero su autoría parece improbable. Texto de la obra.

RÉSUMÉ

Il s'agit d'une pièce pastorelle avec une thématique biblique qui a été publiée par Guillem Agel à Tuïr en 1796. Elle se compose des quatres scènes suivantes: monologue de Saint Jean dans le désert; dialogue entre Saint Jean, deux publicains, deux soldats, un saducéen et un pharisien; Saint Jean baptise Jésus; dialogue de Saint Jean avec les pharisiens. Cette pièce appartient à l'époque classique du théâtre du Roussillon, qui s'éloigne du courant populaire et se distingue par l'observation morale, comme il se passait dans les pièces de Racine, Corneille et Métastase traduites en catalan. Plusieurs pièces écrites au Roussillon à cette époque-là abordaient la thématique de Saint Jean-Baptiste. Josep Sebastià Pons attribuait cette pièce à Miquel Ribes, mais cela semble improbable. Texte de la pièce.

SUMMARY

That is a pastoral play on a Biblical subject which was published by Guillem Agel in Tuïr in 1796. It is composed of the following four scenes: a monologue by St John; a dialogue between St John, two Publicans, two soldiers, a Saducee and a Pharisee; St John baptises Jesus; a dialogue

between St John and the Pharisees. That play belongs to the classic period of the theatre in Roussillon, which keeps away from the popular trend and stands out because of the observance of the moral, like the plays by Racine, Corneille and Metastase which were translated into Catalan. Several plays written in Roussillon at that time deal with St John the Baptist. Josep Sebastià Pons has ascribed that play to Miquel Ribes, but his autorship seems unlikely. Text of the play.

del teatro del Rosselló, que se aleja de la corriente popular y destaca por la observancia moral, tal como sucedió con las obras de Racine, Corneille y Metastasio que eran traducidas al catalán. El teatro de San Juan Bautista es tratado en varias obras escritas en el Rosselló en aquel tiempo. Josep Sebastià Pons atribuye esta obra a Miquel Ribes, pero su autoría parece improbable. Texto de la obra.

Il s'agit d'une pièce pastorale avec une thématique biblique qui a été publiée par Guillem Agel à Turin en 1796. Elle se compose des quatre scènes suivantes: monologue de Saint Jean dans le désert; dialogue entre Saint Jean, deux publicains, deux soldats; un sabbat; et un pharisien; Saint Jean baptise Jésus; dialogue de Saint Jean avec les pharisiens. Cette pièce appartient à l'époque classique du théâtre du Roussillon, qui s'éloigne du courant populaire et se distingue par l'observation morale, comme il se passait dans les pièces de Racine, Corneille et Metastase traduites en catalan. Plusieurs pièces écrites au Roussillon à cette époque abordent la thématique de Saint Jean-Baptiste. Josep Sebastià Pons attribuait cette pièce à Miquel Ribes, mais cela semble improbable. Texte de la pièce.

RÉSUMÉ

Il s'agit d'une pièce pastorale avec une thématique biblique qui a été publiée par Guillem Agel à Turin en 1796. Elle se compose des quatre scènes suivantes: monologue de Saint Jean dans le désert; dialogue entre Saint Jean, deux publicains, deux soldats; un sabbat; et un pharisien; Saint Jean baptise Jésus; dialogue de Saint Jean avec les pharisiens. Cette pièce appartient à l'époque classique du théâtre du Roussillon, qui s'éloigne du courant populaire et se distingue par l'observation morale, comme il se passait dans les pièces de Racine, Corneille et Metastase traduites en catalan. Plusieurs pièces écrites au Roussillon à cette époque abordent la thématique de Saint Jean-Baptiste. Josep Sebastià Pons attribuait cette pièce à Miquel Ribes, mais cela semble improbable. Texte de la pièce.

That is a Biblical play on a Biblical subject which was published by Guillem Agel in Turin in 1796. It is composed of the following four scenes: a monologue by St John; a dialogue between St John, two Publicans, two soldiers, a Sabbat and a Pharisee; St John baptises Jesus; a dialogue

SUMMARY

That is a Biblical play on a Biblical subject which was published by Guillem Agel in Turin in 1796. It is composed of the following four scenes: a monologue by St John; a dialogue between St John, two Publicans, two soldiers, a Sabbat and a Pharisee; St John baptises Jesus; a dialogue